

Reisverslag mei 2013

“Maar nu, zo zegt de HEERE, uw Schepper, Jakob, uw Formeerder, Israël; Wees niet bevreesd, want Ik heb u verlost, ik heb u bij uw naam geroepen, u bent van Mij.” (Jesaja 43:1)

“Welzalig is hij die verstandig omgaat met een ellendige; in dagen van onheil zal de HEERE hem bevrijden.” (Psalm 41:2)

Gatenkaas

Woensdagmorgen, 1 mei, om vijf uur 's morgens vertrokken we, Wim en Ria met het groene volkswagenbusje afgeladen vol naar Polen en Oekraïne. Twaalf uur later kwamen wij, na 1260 kilometer, in Debi Wielkie, 40 kilometer voorbij Warschau, aan op de eerste plek van bestemming; de logeerboerderij van Gustav en Maria. Deze plaats biedt elk jaar aan ongeveer 35 Joodse jonge tieners uit Wit-Rusland onderdak voor een ontspannen leren en speelvakantie. St. Roechama brengt al enkele jaren voor deze groep kinderen en hun broertjes, zusjes en verdere familie kleding en andere spullen, die zij na hun vakantie mee kunnen nemen naar huis. Gustav vertelde dat deze keer een groep kinderen uit Oekraïne van de Messiaanse gemeente in Zitimir uitgenodigd is.

We losten het busje voor een groot deel en vervolgden de volgende morgen onze weg naar de Oekraïense grens. De overgang ging redelijk vlot, het kostte niet meer dan anderhalf uur, waarna de tocht van 280 kilometer naar Chmelnitski kon worden aangevangen. Het eerste stuk tot L'vov ging nog wel wat de kwaliteit van het asfalt betrof, maar daarna was de weg zo vreselijk slecht; vele plekken leek net een gatenkaas en dan te bedenken dat het gewoon de snelweg was. Maar het was helemaal geen 'snelle' weg. Soms moesten we een stuk door de berm, omdat er geen andere mogelijkheid was om ongeschonden verder te rijden. Het is een wonder dat de assen, veren ed. het gehouden hebben; God zij dank. We deden zes uur over de tocht, zonder zelfs rustpauzes te nemen.

Met de begrafenis voor 't laatst

Vrijdagmorgen kwam Mila, de kinderwerkster voor Chesed, al voor negen uur naar ons hotel. We kozen samen de mensen uit van het adoptieplan die we die dag wilden bezoeken. Bij elk bezoek zouden we een boodschappentas met een stuk kaas, een pak stroopwafels, een handdoek, een hartje, een roos en een boek aanbieden. Het eerste bezoek was bij Jevgeni Medvedeve, een weduwe van bijna 63 jaar. Twee jaar geleden heeft zij een infarct gehad en nu gebruikt zij veel medicijnen; *“Ik ontvang een laag pensioen van €100,- per maand, waarvan ongeveer de helft nodig is voor gas, water en licht en €35,- voor medicijnen. Ik hou heel weinig over.”* Het gezin van haar dochter; zij, haar man en twee kinderen van 7 en 16 jaar, wonen bij haar in de driekamerflat.

Ilja van 7 jaar was heel blij met de speelgoedauto's en schriften die hij kreeg. Jevgeni vertelde ook dat haar zoon met zijn gezin helemaal in Charkov woont; *“De laatste keer dat we elkaar gezien hebben was met de begrafenis van mijn man, nu drie jaar geleden.”* Er blijkt geen geld te zijn om op bezoek te komen en Jevgeni voelt zich niet gezond

genoeg om de verre reis van een dag te maken.” *Ik wil eerst van de medicijnen af, en dat heb ik geprobeerd, het gebruik van de medicijnen af te bouwen, maar toen ging het gelijk weer slechter.”*

We boden haar 'De Schuilplaats' van Corrie ten Boom aan naast de tas met spullen. Daarna hebben we ook nog met Jefgeni gebeden.

Verzamel geen schatten

Bij Ira Serenko, van 66 jaar, waren we ook voor de eerste keer. Ida kent veel verdriet: Haar man overleed in 2011 en haar schoonzoon Pjotr is invalide, hij werd tien geleden geschept door een auto: *“Hij heeft een half jaar in het ziekenhuis gelegen en moest daarna nog heel lang revalideren; ook nu moet hij elk jaar nog twee keer een maand naar het ziekenhuis voor revalidatie. Hij snapt wel alles maar praat heel slecht en heeft veel pijn.”*

Haar dochter Galina is de enige die 'normaal' werkt. Ida zorgt dan voor haar kleindochter, Sasja. Maar Ida is ook heel dankbaar; *“Ik wil mijn dankbaarheid uitspreken aan de sponsors. Ik heb voor het geld producten gekocht. Er is een grote inflatie hier; de ene dag is de prijs zo de volgende dag kan het opeens duurder zijn. Vroeger was er geen verschil in arm en rijk, maar nu is het verschil zo groot. De rijken zien dat geld macht betekent en zij worden daarom steeds wreder.”*

We spraken over het schatten verzamelen op aarde en schatten die in de hemel bewaard worden. Aan het eind van het bezoek lazen we daarom ook Mattheüs 6:19 en 20 en 24-26. We vertelden ook dat we tot God mogen bidden, zoals een kind

tot zijn vader. Zo deden we dat ook samen met Ida en Mila.

Gele ster dragen

De volgende Joodse man die we bezochten was Mark Boltman. Zijn sponsor had een doos vol met

voedselproducten meegegeven. Hij was het Hebreeuws nog niet vergeten, want hij begon gelijk met Wim wat in Hebreeuws te spreken. Mark heeft acht maanden in Israël gewoond, maar het lukte hen niet zijn Russische vrouw over te laten komen. Hij keerde toen zelf terug. Mark heeft een dochter in Toele en nog een dochter vlak in de buurt. Ook heeft hij een zoon in Duitsland in Hamburg. Vol trots vertelde hij over zijn kleinzoon Misja van 12 jaar. We gaven hem het pakket en een boek 'Waarom ik?' van Jacob Damkani. Mark zei: *'Het vorige boek, de Schuilplaats heb ik juist twee weken geleden gelezen. Elke dag las ik erin. Mooi dat vader Ten Boom ook zelf een gele ster wilde dragen, al was hij zelf geen Jood.'*

Nina overleed hier

Bij blinde Boris Dosjelevski bleven we wat langer. Zijn vrouw Nina overleed vorig jaar en daarom wilden we hem ook graag bezoeken. Behalve dat Boris blind is heeft hij veel pijn in zijn rug op de plek waar de nieren zitten. De thuishulp van Chesed komt drie keer per week voor twee uur. Gelukkig woont één dochter, Galina, in dezelfde stad. Galina reist elke dag 2 x 40 minuten om haar vader gezelschap te houden, boodschappen te doen en te werken.

We luisterden naar Boris: *"Nina was al een half jaar ziek, maar ze wilde het niet geloven dat ze zou sterven; 'Dit is alles' zei ze vaak. Eerst kon ze niet meer lopen, later stopte ze ook met eten, behalve een beetje pap met suiker. Nina woog 95 kilo, toen ze stierf nog maar 55 kilo.*

Ze wilde nooit iets voor zichzelf, dacht altijd nog aan anderen. De laatste twee weken is Galina hier blijven slapen. Ik zorgde voor haar, zij streelde mij vaak. Nina overleed hier." Boris wees met tranen in de ogen naar de slaapbank in de kamer.

We trachtten Boris en Galina te troosten met het lezen van psalm 23 en dankten in een gebed voor hem en Galina God ook voor de hulp van Chesed en vooral de trouwe zorg en grote liefde van dochter Galina. We

gaven het boek 'De Schuilplaats' en Galina beloofde dit boek aan haar vader voor te lezen.

De HEERE uw Verlosser

Het lieve echtpaar Leonied en Galin Kerdman waren de volgende adoptiepersonen die we bezochten. Leonied heeft al in 2002 een insult gehad en kan moeilijk lopen. Hij was laatst met zijn wankel gelaste looprek gevallen. We hadden voor hem een nieuw en steviger looprek.

Daar was hij zo blij mee, zoals een kind met een cadeau. We lazen met hen uit Jesaja 43:1b,14a *"Vrees niet, want Ik heb u verlost; Ik heb u bij uw naam geroepen, u bent van Mij."* en *"Zo zegt de HEERE, uw Verlosser, de Heilige Israëls."* We legden het verband uit tussen het Pesachverhaal van verlossing en bevrijding uit Egypte en de verlossing door het Lam van God.

Daarna bezochten we de twee broers Schneider; Sasja van 64, die lasser was van beroep, maar al vier jaar met pensioen is en de iets

jongere Oleg, die eten kookt en het huishouden doet. Beiden hebben altijd bij hun moeder gewoond, sinds in 1988 hun vader overleed. Beiden hebben ook zo goed gezorgd voor hun moeder tot haar dood op 25 april jl. Zij was 86 jaar.

Ik heb er geen woorden voor

We bezochten daarna nog twee mensen. Irina Krivulja en Jefim Noedel. De zus van Irina, Hanna van 64 jaar, lag in het ziekenhuis, haar bloeddruk was veel te hoog. We brachten Irina thuis een bezoek. Irina zei: *"We zijn alleen op de wereld, (de twee zussen zijn nooit getrouwd geweest en hebben geen familie) maar ik heb er geen woorden voor, hoe mensen ons ondersteunen. Doe de sponsors de groeten, geve God gezondheid dat jullie dit werk nog lang kunnen doen."*

Bij Jefim Noedel, de man die niet zitten kan, maar alleen liggen of staan, is enige tijd geleden ook prostaatcancer geconstateerd. Hij krijgt nu hormoontabletten, die met het sponsorgeld betaald worden. Het is altijd bijzonder hoe Jefim betrokken is op Nederland. Hij wist ook nu alles m.b.t. de troonswisseling van Beatrix en Willem Alexander. We lieten een mooi aandenken aan deze troonswisseling achter, samen met de tas met spullen en een boekje met getuigenissen van Joodse mensen die hun Messias hebben leren kennen.

Hine ma tov

De sabbat brak aan en daarmee ook de rust. Zaterdagmorgen vertrokken we al om half zeven naar Zitimir, naar de Messiaanse gemeente waar ook de familie Telesman toe behoort. Hun dochter, Julia is zes jaar geleden voor twee maanden bij Wim en Ria in huis geweest. We kwamen door de verschrikkelijk slechte weg, toch nog een half uur te laat in de dienst. Maar nog net op

tijd om de boodschap te horen, die

Boris Telesman die dag in de gemeente mocht brengen. Het ging over het jubeljaar, het jaar van bevrijding en de bevrijding van zonden die nu al in de Messias is te vinden. Het was een indringende, actuele boodschap. Bijzonder was ook dat de Maaltijd van de Heer juist in die dienst gehouden werd, waar we ook aan mochten deelnemen.

Na de dienst spraken we nog met een Nederlands echtpaar, die ook in de dienst aanwezig was en met de voorganger Arkadi. 's Middags brachten we een lange tijd door bij de familie Telesman; Boris, Lena, Julia en oma. We genoten van elkaars gezelschap en van de overheerlijke maaltijd. Boris vertelde dat ze van plan zijn in september voor het eerst van hun leven naar Israël te gaan, doordat ze heel goedkope tickets konden bemachtigen.

Vooraf bemoedigend voor hen en ons was de eenheid in geest en waarheid die we mochten ervaren. We bespraken en lazen verschillende Bijbelverzen. We eindigden het samen zijn met het bidden voor elkaar, voor elkaars gezin en bediening en het zingen van het Hebreeuwse lied 'Hine ma tov' (Psalm 133).

Plezier bij de zee

We reisden 's avonds door naar Vinnitsa. Daar zouden we de

volgende twee dagen samen met Ira Carlier verschillende adoptie-personen of -gezinnen bezoeken. Ira kon echter i.v.m. het Russisch Orthodox Pasen (!) geen oppas voor haar kinderen vinden en Koen was op pad met een groep Nederlanders. Daarom kregen we adressen en telefoonnummers mee en gingen we samen op pad. Het is prima gelukt alle adressen te vinden, verder weg in de dorpjes en zelfs in de grote stad Vinnitsa met haar bijna 400.000 inwoners.

We bezochten als eerste de 19-jarige licht lichamelijke, psychisch en verstandelijk beperkte Igor Prokopjoek en zijn vader Valodja en moeder Inna. We troffen de vader voor het eerst thuis, vanwege het

Pasen. We helpen dit gezin al sinds 2004. Igor gaat soms naar school en werkt niet. "Hij zit in de 10^e klas en hij wil daarna iets met computers doen," vertelde Inna. Igor zelf zei niet veel, hij glimlachte meestal alleen wat. Inna heeft geen werk maar Valodja gelukkig wel, hij is tractorchauffeur. Hij heeft een laag inkomen. Inna gaat zelfs naar de gaarkeuken van Chesed. Vol dankbaarheid vertelde Inna dat ze vorig jaar van het sponsorgeld een heel eenvoudige maar vooral

gezonde vakantie bij de Zwarte Zee hebben gehad. "Ik kookte zelf en we hadden ook geen geld om aan luxe uit te geven, maar voor ons was het alleen al een plezier om bij de zee te zijn. De gezonde lucht was erg goed voor Igor."

We hadden voor hen nog mooie kleren, o.a. een pak voor Valodja. Daarna lazen we nog uit het Woord en gaven behalve twee boeken en de tas, ook nog beddegoed.

Opnieuw beginnen

Een nieuw gezin diende zich aan. Moeder Anna en haar zontje Rostislav (Rosti) van vier jaar. Zij wonen in Vinnitsa, maar brachten de vrije dagen door in het huis van Anna's ex-man en vader van Rostislav, Yoeri, in het dorpje Lisarivka. Ria kon per telefoon afspreken op welke makkelijk vindbare plaats langs de weg we elkaar zouden ontmoeten. Daarna reden we achter hen aan naar het huis van Yoeri. Rostislav heeft een zeldzame ziekte. "In heel Oekraïne zijn er maar tien mensen die het hebben," vertelde zijn moeder Anna. "Ik merkte dat hij met zijn voet ging slepen, we gingen naar het ziekenhuis. Het is een soort botontkalking, maar het slaat ook op de ogen. Rosti is aan één oog al bijna blind en het andere oog loopt ook gevaar." Later vertelde ze dat weersveranderingen ook uitwerking hebben op het lichaam van Rostislav "Toen het opeens van koud naar heel warm ging, had hij opeens hele erge zere knieën."

Rostislav heeft vier keer per maand een spuit nodig die 560 Grivna kost (€51). En eigenlijk moet er hij ook geopereerd worden, maar Anna durft

dat in Oekraïne niet aan, omdat de artsen er zelf eigenlijk geen raad mee weten. Ook moeten ze dan minstens een half jaar wachten: “*We denken er over om naar Israël te gaan.*” kwam er toen uit. Haar vader en zus bleken er al te wonen. “*En we denken erover om opnieuw te trouwen. We willen opnieuw beginnen.*” Dat was goed nieuws. Ria haakte daar direct op in door te zeggen, dat God soms moeilijke dingen gebruikt om ons te leren. Anna moest ook eerlijk erkennen dat de tweede scheiding haar schuld was. Anna bleek ook al eerder gescheiden. Uit dat eerste huwelijk is Sasja geboren, die nu al 16 jaar is en bij de oma van haar eerste man woont. Hij wil ook graag mee naar Israël. We bemoedigden hen om tot God te bidden en op Hem te vertrouwen. Daarvoor lieten we het boek de *Schuilplaats* voor hen

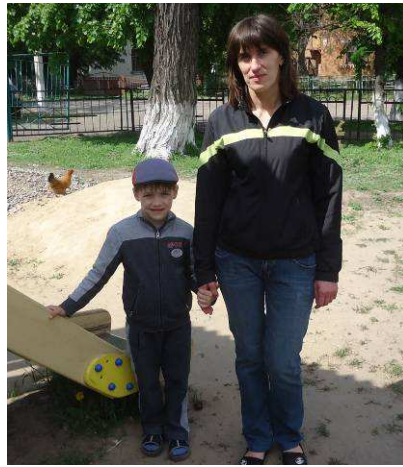
achter. We vonden het ook heel leuk dat we speelgoed bij ons hadden, waar Rostislav direct mee ging spelen.

Kok

Vanuit dit dorpje was het niet zo heel ver meer naar de plaats Bratslav, waar we Sveta Deklyar met haar jongste zontje Maxim van zes jaar ontmoet hebben bij de speelplaats. Maxim kon daar heerlijk

spelen. Haar andere zoon Igor, die lijdt aan psoriasis lag thuis te slapen, die hebben we maar niet gestoord. Sveta is ook gescheiden, zij probeert de kost te verdienen als kok. “*Ik wordt zo twaalf tot vijftien keer per*

maand opgeroepen om te werken.” Igor vindt het ook al leuk om eten klaar te maken, hij wil later ook kok worden. Voor elke gezinslid hadden we leuke en nuttige dingen bij ons; speelgoed, skeelers, linnengoed, jassen en bodywarmer, een handtas en de gevulde tas met ook het boek de *Schuilplaats*.

Geen wrok

Terug naar Vinnitsa bezochten we de familie Fidra; oma Alla, dochter Elena en (klein)zoon Viktor. We helpen hen ook al zeker acht jaar. Oma heeft een hartinfarkt gehad en een insult, maar ze oogt nog best vief voor haar 84 jaar. Maar ze gebruikt toch ook veel medicijnen. Elena is diabetes en moet spuiten; ze werkt al jaren niet meer. Aan één oog is ze blind en met het andere oog ziet ze heel weinig. Zowel Elena als haar moeder zijn erg pienter; ze doceerden in hun goede jaren beiden

wiskunde. Ook Viktor is pienter, hij maakt goede vorderingen met zijn studie. Victor sprak met ons al redelijk Engels en hij kan heel goed met de computer overweg. Wanneer

hij de huidige cursus klaar heeft, kan hij voor zijn bachelor gaan studeren. Hij volgt een grafisch opleiding. Vol trots toonde Victor verschillende grafische ontwerpen van vliegtuigen, auto's ed, die hij op de computer gemaakt heeft.

Alla vertelde nog over het boek de *Schuilplaats*: “*Ik heb het twee keer gelezen en ik heb me erover verwonderd, dat zij zoveel meegemaakt heeft en toch geen wrok voelt.*” Het moedigde ons aan nog weer andere boeken achter te laten, één voor Alla en één voor Victor.

's Avonds hadden we met de ‘eenzame’ Joodse jongeman Sergei Baranovski afgesproken. Zoals gewoonlijk gingen we met hem eten en daarna poolen in een restaurant. Ook overhandigden we hem de papieren waarmee hij een visum kan aanvragen om half juli voor drie weken naar Nederland te komen.

Zorgen voor één kind

De volgende morgen hadden we een bezoek gepland op wel ruim anderhalf uur rijden van Vinnitsa vandaan, in het dorpje Dzhirin. Daar woont Diana Moroz bij haar oma

Faina. Na een prachtige rit door het Oekraïense landschap met een aangename temperatuur van 27° kwamen we bij hen aan. De reden dat de nu 13 jarige Diana nu al vijf jaar bij haar oma woont is niet mooi, haar moeder is alcoholiste en drugs verslaafd en kan de zorg voor haar vier kinderen niet aan. Oma Faina, hoewel ze zelf suikerpatiënte is, had besloten de zorg van tenminste één kind op zich te nemen. Chesed hoopt dat Diana vanaf haar 14e jaar naar Israël zal kunnen met een ‘Alya studeer-programma’. Oma wil dan graag een volgend kind opvoeden. Diana gaat elk jaar in de zomer één maand naar haar ouders en twee zusjes en broertje in Dnepropetrovsk terug. Voor Diana hadden we een computer meegebracht, die ze goed

kan gebruiken voor haar schoolwerk. En we hadden, naast de tas met presentjes, ook heel veel kleding en leuke spulletjes voor Diana, en haar zusjes en broertje, waar ze al gauw weer naar toe zou gaan voor een maand. Ook voor oma Faina hadden we wat kleding. We lieten behalve dit alles twee boeken achter, 'De Schuilplaats' en 'Waarom ik?' en een paar zichtbaar dankbare mensen.

In een diepe kuil

Terug naar Vinnitsa, zouden we een nieuwe familie, de familie Kaploen, bezoeken. Ria belde naar hen en kreeg te horen dat het niet gemakkelijk zou zijn hen te vinden, en wel in de oude stad.

We kwamen via het zuiden de stad binnen. Ria vroeg aan de eerste de beste taxichauffeur waar we het adres konden vinden. Hij zei: "*Kijk daar,*" en hij wees met zijn vinger, "*vijftig meter verder, moet je die straat is, daar is het.*" En dan moet je weten hoe wat een grote stad Vinnitsa is! We werden al opgewacht door vader Kolja met zijn zoon Sasja, van 2 ½ jaar, op zijn arm. Sasja leek eerst wat schuchter. "*Ja,*" legde zijn vader uit, "*hij praat alleen met mensen die papa eerst een hand hebben gegeven.*"

In het huis ontmoetten we ook Kolja's vader en moeder, Zor en Anja Kaploen. Zor en Anja zijn al 48 jaar samen. Grootvader Zor, geboren in Kiev in 1935 en maakte als kind WO II mee. Toen hij wilde vertellen over deze tijd, kwamen de tranen. We kwamen toch te weten dat zijn moeder nog op tijd met de kinderen vluchtte naar Kam'janetsk Padolsky. Zor: "*Overdag zaten we in een diepe kuil, we kregen met emmers eten toegereikt. 's nachts kwamen we er stilletjes uit en werden we soms gewassen.*"

Kolja vervolgde: "*Na de oorlog zijn ze teruggekeerd naar Kiev naar hun flat, maar daar woonde toen iemand van de KGB. Ik ben er ook nog speciaal een keer naar*

toegegaan, het huis bevindt zich op drie tramhaltes van Babi Yar." Babi Yar is het oord van verschrikking, waar in twee dagen 34.000 Joden

werden doodschoten of levend begraven in het ravijn.

Nooit meer gezien

Verder hoorden we nog van de gezondheidsproblemen van Zor. Hij is kortademig merkten we. Kolja vertelde: "*Vorig jaar is papa aan zijn gal geopereerd, maar hij kreeg daarna thuis grote problemen. Bij gebrek aan een arts, moest ik hem toen wel een spuit geven, anders was het te laat geweest. Daarna heeft hij ook nog wel vijf keer een longontsteking gehad.*"

Kolja bleek de verzorging van zijn beide ouders en de zorg voor zijn zoon op zich te hebben genomen; hij meet de bloeddruk, geeft zelf spuiten, houdt het dieet van zijn vader in de gaten en doet ook speciale massages. Ook vertelde Kosja, dat hij bijna elke dag met Sasja vijf kilometer loopt, naar de markt en naar de speeltuin, enz.. We prezen hem vanwege zijn volhardende steun voor zijn ouders. Zijn ouders waren het met dit compliment merkbaar eens. Kosja is op dit moment bijna helemaal zonder werk; hij is een soort, wat wij zouden noemen ZZp'er. "*Het komt goed uit, ik kan nu zorgen voor mijn ouders en voor Sasja.*"

We vertelden deze familie dat we als St. Roechama hen willen gaan sponsoren, als extra steun voor de bekostiging van de medicijnen en het dieet. Kosja zei eerlijk dat ze wel voorzichtig zijn geworden, wanneer mensen hulp aanbieden: "*Vorig jaar zijn er Duitsers geweest, die hulp aanboden, ze gaven produkten en wat geld, maar later hoorden we dat*

ze anti-Israëllacties op touw hadden gezet, waarbij zelfs de vlag van Israël werd verbrand. We hebben ze ook nooit meer gezien"

We merkten echter dat ze ons helemaal vertrouwden. Nadat we hen het pakket en "De Schuilplaats" hadden gegeven, namen we hartelijk afscheid en werden spontaan uitgezwaaid.

Wij kunnen niets geven

Na dit bezoek bezochten we nog twee families; als eerste de familie Michalovits bestaande uit Oma Sveta, moeder

Natalja en (klein)zoon Dennis. Natalja heeft een erfelijke spastische ziekte waar haar vader ook aan overleden is. Zij ligt nu alleen nog op bed, en moet gevoerd worden. Toen we bij haar bed stonden, leek het of ze van alles wilde zeggen, ze gebaarde druk, bewoog haar mond, maar er kwam niets uit haar mond. Volgens haar moeder begrijpt ze ook helemaal niets meer, maar wij dachten toch te merken dat ze wel wat zou willen zeggen, maar het niet meer kan.

We hadden voor Natalja's verzorging een aantal pakken pampers bij ons. Oma Sveta was ook nu weer zo dankbaar. "*Ze heeft twee pampers per dag nodig en 10 pampers kosten 100 Grivna (= €1,- per pamber).*" Oma zorgt al jaren voor haar kleinkind Dennis, maar alleen zou ze het nooit gekund hebben: "*Dennis is al zo groot, hij wordt in augustus 18 jaar. Hij doet een muzikale opleiding, (in 2006 gaven we hem zijn eerste gitaar) hij heeft nu twee van de zes examens gehad.*"

Eerlijk vertelde ze dat ze zich

zorgen maakt over Dennis zijn toekomst. *“Ik ben al op hoge leeftijd, wij kunnen hem niets geven. Er is hier weinig werk, Dennis treedt wel eens op in het park met een groep van zijn gitaarleraar...maar wat moet hij na zijn studie gaan doen?”* We spraken erover dat hij wellicht met hulp van Jewish Agency naar Israël zal kunnen gaan. We ontmoetten Dennis later nog buiten de flat, hij had ons busje zien staan en had gewacht totdat wij terugkwamen van ons tweede bezoek.

In het leger

Het tweede bezoek was bij de twee overgebleven jongens van de door hun opa genoemde ‘drie bandietos’. Opa is vorig jaar overleden en Dima, de oudste van de drie kleinkinderen is met zijn moeder naar Israël vertrokken. Oma was thuis en vertelde vol trots: *“Dima zit nu in het Israëlische leger, als chauffeur. Hij woont nu al drie en half jaar in Israël en spreekt al aardig Hebreeuws.”*

Oma vertelde honderduit. Ook over haar andere kleinzoon Maxim, die nu bij zijn vader en moeder, een andere dochter van oma, woont. *“Ze hebben nu een eigen flat gekocht, maar Maxiems vader moet voor zijn eigen vader en moeder zorgen, daarom willen ze niet naar Israël gaan.”* Maxiëm komt ook graag bij mij.

Andre, de laatste van de drie bandietos, die ook al 20 jaar is, heeft een aangeboren leverziekte. *“André woont ook hier, hij is invalide van de 3e groep, maar gelukkig geven ze*

hem ook mogelijkheden om wat te werken.”

Oma bleek zelf ook nog te werken, ondanks de hoge leeftijd van 75 jaar en de nodige hartproblemen: *“Drie keer per week, een halve dag, werk ik als lerares met psychisch zieke kinderen. Ik werk met hen, zodat ze hun problemen vergeten.”*

Verder vertelde ze nog over haar hartproblemen en ziekenhuis opname in Kiev omdat haar hartslag zo bizar laag was.

We waren blij ook hier een paar boeken achter te kunnen laten. Voor Dima in Israël gaven we ‘Waarom ik?’ van Jacob Damkani en voor oma ‘Onze God is groot’

Vika

Ook de zwaar gehandicapte Vika en haar moeder Tanya bezochten we. We waren blij dat we zoveel pampers bij ons hadden. Vika ligt de hele dag op bed, ze reageert bijna totaal niet en dan te weten dat ze ‘normaal’ geweest is. Toen ze 1 ½ jaar was is haar zenuwstelsel geraakt bij een rugmergpunctie. Toen Tanya

even de deken terugsliep, zagen we een totaal vergroeid meisje (ze is ondertussen al 23 jaar) met hele dunne armpjes en een kromme rug, moeilijk om aan te zien. Tanya vertelde dat ze gelukkig veel familie heeft waar ze heel goed mee is en die veel bij haar langs komen: *“Anders zou ik het ook niet uit kunnen houden.”* Ze heeft gelukkig ook nog een zoon en kleinkind.

Boeket klachten

We rondden de bezoeken in Vinnitsa af door nog spullen, voornamelijk kleding, bij Chesed uit te laden. We namen afscheid van Sergei en reden, samen met Mila van Chesed in Chmelnytsky en haar man, die een halve dag op de begraafplaats van Mila’s ouders waren geweest, terug naar Chmelnytsky.

Direct daarna gingen we bij Sofia op bezoek. Ria skypt elke week met haar en we hadden beloofd bij haar op de maaltijd te komen. Ze ontving

ons als ‘koningsgasten’, ze was zo blij en opgewonden. Ze had ook zo haar best gedaan lekkere dingen te koken en... een speciale taart te bakken. Sofia heeft veel last van haar schildklier die niet goed werkt. Toen we haar vroegen naar haar gezondheid, werd ze emotioneel: *“Ik heb een boeket aan klachten, mijn schildklier werkt niet goed, ik heb rugklachten en ook pijn in mijn voeten.”* Ze is haar pijn al gauw weer vergeten, want ze moet ons nog laten zien hoe ze borduren heeft geleerd. We konden Sofia nog verrassen met een boerenbont servies dat we meegekregen hadden.

We hadden een fijne avond, die we met dankgebed afsloten.

Sonja Sissar

De volgende morgen deden we met Mila nog een aantal bezoeken bij mensen die we financieel adopteren via Chesed Bhest in Chmelnytsky. Sonja Sissar is een getrouwde vrouw van 42 jaar. Zij werd psychisch ziek, en 12 jaar geleden besloten zij met haar man en twee kinderen naar Israël te gaan, waar haar broer en moeder al woonden. Maar de ziekte verergerde en ze besloten terug te keren naar Oekraïne.

We ontmoetten Sonja bij haar boetiekje, waar ze nu voor iemand kleding verkoopt. *“Ik werk hier een week en dan ben ik een week vrij. Ik*

ben blij met deze baan, al verdien ik maar 870 Grivna (€83,-) per maand." Sonja is trots op haar twee zoons. Eén woont met zijn vrouw bij hen in en ook haar jongste zoon woont nog thuis. Sonja zei dat haar man haar gekrenkt heeft en dat de verhouding niet zo goed is. Haar man werkt bij de bank, als bewaker. We bemoedigden Sonja, en spoorden haar aan 'De Schuilplaats' te lezen, want daaruit blijkt dat Gods liefde nog dieper is dan de diepste put. Ook het boek met getuigenissen en prachtige eenvoudige geloofsverhalen, 'Onze God is groot' lieten we bij haar achter.

Uit het hart

Bij Diana Matsjecha hadden we niet de indruk bij iemand op bezoek te zijn, die een ernstige ziekte onder haar leden heeft. Zo opgewekt als zij was en levenslustig, ondanks alles. Al in 2001 is er vijf uur lang gestreden voor haar leven, toen ze in kritieke toestand werd opgenomen. Al haar vrouwelijke organen zijn verwijderd.

Diana vertelde dat de huidige ziekte, sarcoidose, waarbij spontaan ontstekingen ontstaan, in oktober 2011 is begonnen. "Het is begonnen bij de longen. Het leek eerst TBC of kanker. Het is een lange weg geweest, met veel onderzoeken, puncties, diagnoses, enz. Ze hebben me een jaar lang een hormoonbehandeling gegeven. Het gaat met golven en na de kuur is het beter geworden. Maar sinds het nieuwe jaar gaat het weer slechter. Ze sturen me weer door naar Kiev."

Diana is een moedige vrouw met een groot doorzettingsvermogen. Zij is docent economie, en heeft ook studenten die ze begeleidt en waarvan ze werk moet corrigeren. Dat werk

ging gewoon door, zelfs in het ziekenhuis, op de laptop.

Je zou kunnen denken dat zo'n vrouw toch wel een goed salaris zou hebben, waarvan de ziekenhuiskosten goed betaald konden worden. We hebben Diana gevraagd naar wat ze verdient: "Ik verdien €120,- per maand en ik schaam me voor mijn oude huis, hele muren en buizen zijn kapot. Ik heb nog een geiser uit 1962. Omdat er minder leerlingen zijn, krijgt iedereen minder uren, want ze willen niemand ontslaan." We begrepen dat Diana van haar werk niet rijk zal worden en ze haastte zich ook om te zeggen: "Hier wordt uit het hart gewerkt." (en niet voor het geld. w.v.)

Geen krachten meer

We bezochten Raya Toerin, die sinds ruim een jaar nu weduwe is van Sergej, de man met één been. Hoewel zij nu niet meer gesponsord wordt, kon zij een geestelijke en financiële ondersteuning heel goed gebruiken. Raya was heel nerveus: "Ik dacht na de dood van Sergey rust te krijgen, maar nu zijn er uitsaaiingen geconstateerd (Raya had enkele jaren geleden al een borstamputatie ondergaan) Door een echo is dat eruit gekomen. Ik heb al geen chemo ondergaan, maar ik heb al geen krachten meer om te lopen en gisteren was mijn bloeddruk 170. Er zijn nog twee kuren nodig, maar ik heb geen kracht. Maar het gaat alles naar Gods wil, dat weet ik."

Heel verdrietig allemaal. We luisterden naar haar en troostten haar en baden nog met haar om kracht en troost en gaven haar het boek 'Onze God is groot'.

Igor en zijn duiven

Igor Semenjoek, 43 jaar, kwam op zijn oude mountainbike aanrijden, toen we bij hem op bezoek gingen. Igor werd geboren met een afwijking

aan zijn benen. Hij heeft ook één protesebeen en is officieel afgekeurd voor het doen van werk. Hij woont bij zijn moeder, die de hele dag binnen zit en zich naar Igor toe ook vreemd gedraagt; zij schreeuwt veel en ze laat reparaties aan haar huis niet toe.

We zaten buiten op een bankje en luisterden naar Igo's verhaal. Hij brengt zijn tijd door met veel te fietsen en te vissen. Toen zijn belangrijkste hobby, het houden, fokken en verzorgen van duiven ter sprake kwam, kwam hij helemaal los. Vol trots besteedde hij de duiventil met een trap, verdween door de nauwe opening en kwam even later met een tas vol jonge duifjes weer naar beneden. Prachtig om te zien, Igor had ze in verschillende leeftijden, van 'net uit het ei' tot

'bijna vliegrijp.' We kregen ze ook in onze handen gestopt.

We lieten twee paar mooie schoenen, het pakket en een boek achter en namen hartelijk afscheid.

De arts Olga

Daarna ontmoetten we nog een vrouw op straat, zo tijdens haar werk, namelijk de arts Olga Michalskaya. Olga is getrouwd geweest met een militaire arts. Ze kregen eerst een zoon Vjatsjevlev, hij werd geboren met

kinderverlamming. De artsen voorspelden een korte levensduur. Haar man kon de moeilijkheden niet aan en scheidde van Olga. Vjatsjevlev is ondertussen al 40 jaar, hij kan echter niet praten, lopen, zich verzorgen en hij herkent niemand. Olga is al haar vrije tijd bezig met het verzorgen van haar zoon. Haar dochter woont bij haar

in met haar zontje van negen jaar.

Ook als arts verdient Olga een minimaal loon, ± €150,-. Ze is dan ook heel dankbaar en blij met de steun die ze van St. Roechama krijgt. We spraken enige tijd met haar en deelden ook aan haar de tas met spullen uit. Daarna keerde Olga terug naar haar werk als arts.

De koelkast is leeg

Bij Faina Stepanova waren we al enige tijd niet meer geweest. Zij is al twee keer weduwe. Haar dochter Sveta en kleinzoon Vitalic wonen bij haar. Faina was erg blij ons te ontmoeten. Ze is erg eenzaam, want Faina heeft geen familie die naar haar omziet; haar tweelingbroer en haar oudere zus willen niets met haar te maken hebben. De familie heeft het erg arm, zien we ook. De flat leek ons in de hitte, het was al 27° buiten, lekker koel. Faina bevestigde: "In de zomer is het lekker koel, maar in de winter verschrikkelijk koud. Dan zijn de vaste lasten heel hoog."

Gelukkig kan Vitalic werken, maar wanneer hij werk heeft, wordt hij niet altijd goed betaald. "We hebben een lege koelkast," zo verzuchtte Faina. Tot onze verrassing pasten de weinige (nieuwe) schoenen, die we bij ons hadden hen alledrie; ze kozen alledrie twee paar. We lieten behalve de tas met spullen en een paar boeken ook wat extra geld achter bij dit gezin om de koelkast wat te kunnen vullen.

Het laatste bezoek was bij Valeri Namba, 65 jaar, en zijn vrouw. Samen hebben ze als muzikant en zangeres jarenlang in een ensemble gewerkt, totdat Valeri in 1997 arbeidsongeschikt raakte. Hij heeft twee keer een hartinfarct gehad. De volgende morgen moest Valeri ook weer naar het ziekenhuis, vanwege een open wond.

Afscheid en thuiskomst

Na dit laatste bezoek namen we afscheid van Mila. We hadden onze bezoeken er op zitten.

De volgende morgen lostten we de spullen voor Chesed en hadden nog een ontmoeting met de directeur Igor. Hij was net terug van een rondtour in het hele gebied dat Chesed Bhest bestrijkt.

Igor vroeg ons nog of wij twee nieuwe gezinnen wilden sponsoren. "Ze wonen in Kam'janetsk Padolsky en niet in Chmelnitsky, maar steun is hard nodig." We zegden de hulp direct toe. Igor zei ook dat Christenen voor Israël één keer, in de herfst, €1000,- voor voedsel pakketten had gegeven. "Willen

koolzaad. De overtocht kostte ook nu niet meer dan 1 ½ uur. Na een overnachting in Polen, reden we de volgende dag in een keer door naar Nederland. Vanwege Hemelvaartsdag waren er in Duitsland geen vrachtauto's op de weg. Daarom konden we goed doorrijden. Donderdagavond 9 mei om zeven 's avonds waren we weer thuis.

Dank

We waren deze reis samen. Dat had zijn nadelen, maar een groot voordeel was dat het voor ons rustiger was. We hadden ook een beetje het gevoel dat we vakantie gehad hadden. Daar zijn we heel dankbaar voor.

We danken God, de God van

jullie misschien ook eenmalig 50 voedselpakketten financieren, zodat we ook die gezinnen kunnen helpen, die heel moeilijk de eindjes aan elkaar kunnen knopen?" We zegden toe dit te overleggen met het bestuur.

Het moment om ook Chmelnitsky achter ons te laten was weer gekomen. Voldaan omdat we wel 26 gezinnen en/of personen hadden kunnen bezoeken, reden we de lange weg terug. Eerst naar de grens met Polen. Een prachtige rit, het was zomer en de velden soms geel van de

Israël, de God en Vader van Jesjoea de Messias, voor elke mogelijkheid om het Joodse volk in Oekraïne te helpen. We danken voor Zijn bescherming op de onveilige en vooral slechte wegen, voor de 'nieuwe' en 'oude' ontmoetingen, voor alle mooie spullen, de mooie boeken met getuigenissen en voor alle gebeden en steun van velen. Geprezen zij de Naam van onze Heere, van nu aan tot in eeuwigheid.

Wim en Ria

